

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,

ректор

професор

Вячеслав ЖДАН

«21» вересня 2025 року

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

(вступного іспиту /співбесіди)

Педіатрія

для вступників до аспірантури
галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»
за спеціальністю ІЗ «Педіатрія»

Програма вступного випробування з педіатрії для вступників до аспірантури галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» за спеціальністю ІЗ «Педіатрія»

«18» березня 2025 року – 14 с.

Розробники:

І. П. Кайдашев – д.мед.н., проректор закладу вищої освіти з наукової роботи ПДМУ, професор;

В.І. Похилько – д.мед.н., проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної та виховної роботи ПДМУ, професор кафедри педіатрії № 1 із неонатологією;

Т.О. Крючко – д.мед.н., професор закладу вищої освіти, завідувач кафедри педіатрії № 2;

С.М. Цвіренко – к.мед.н., доцент закладу вищої освіти, завідувач кафедри педіатрії № 1 із неонатологією;

І.М. Несіна – к.мед.н., доцент закладу вищої освіти кафедри педіатрії №2.

1. Загальні положення

1.1. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

1.2. Для вступу до аспірантури Полтавського державного медичного університету приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) з відповідної спеціальності і пройшли конкурсний відбір для зарахування за результатами вступних випробувань.

1.3. Вступні випробування складаються з вступних іспитів (співбесід) та презентації дослідницьких пропозицій і досягнень.

1.4. Вступний іспит (співбесіда) – форма вступного випробування, передбачена під час вступу на здобуття третього (освітньо-наукового рівня вищої освіти), що передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника зі спеціальності, результати якого зараховуються до конкурсного бала вступника.

1.5. Вступний іспит/співбесіда зі спеціальності оцінюється предметною комісією Полтавського державного медичного університету по прийому вступних випробувань до аспірантури.

1.6. Вступний іспит/співбесіда зі спеціальності проводиться в усній формі.

1.7. Первинним обліковим документом щодо результатів вступного випробування є відомість вступного випробування.

2. Орієнтовна структура вступного іспиту / співбесіди зі спеціальності

2.1. Програма вступного іспиту/співбесіди укладається кафедрами, задіяними у підготовці докторів філософії, (відповідно до ОНП) у обсязі програми рівня вищої освіти магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста).

2.2. Вступний іспит/співбесіда проводиться в усній формі за екзаменаційними білетами, кожний з яких складається з чотирьох питань.

3. Критерії оцінювання

3.1. Ваговий коефіцієнт вступного іспиту/співбесіди зі спеціальності складає 0,3 (нормується одиницею).

3.2. Результати вступного іспиту/співбесіди зі спеціальності оцінюються за наступними критеріями:

- змістовне наповнення, логіка викладу матеріалу;
- вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання.

3.3. Остаточне оцінювання здійснює предметна комісія на основі виступу вступника і відповідей на запитання за 200-бальною шкалою:

№ питання	Кількість балів
1	0-50
2	0-50
3	0-50
4	0-50
Загалом	200

Розподіл балів за критеріями оцінювання зі спеціальності:

№ питання у білеті Бали	Питання 1	Питання 2	Питання 3	Питання 4
0-10,999	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми	Вступник володіє матеріалом з теми на рівні елементарного розпізнання, володіє менш ніж 20% знань з теми
11-20,999	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми	Вступник може аналізувати матеріал теми, володіє менш ніж 40% знань з теми
21-30,999	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження думок, володіє	Вступник володіє матеріалом з теми на достатньому рівні, виправляє помилки, серед яких є суттєві, добирає аргументи для підтвердження

	думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми	не менш ніж 60% знань з теми	не менш ніж 60% знань з теми	думок, володіє не менш ніж 60% знань з теми
31-40,999	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми	Вступник вільно володіє матеріалом з теми, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 80% знань з теми
41-50,999	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми	Вступник демонструє особливі творчі здібності, переконливо аргументує відповіді, володіє не менш ніж 90% знань з теми

3.4. Вступник, який отримав незадовільну оцінку, не допускається до участі в конкурсному відборі.

4. Регламент відповіді та обговорення

4.1. Відповіді на запитання проводиться усно та/або письмово, для осіб з особливими освітніми потребами – у будь-якій зручній формі з використанням допоміжних засобів і ресурсів.

4.2. Тривалість виступу вступника не має перевищувати 10 хв.

4.3. Тривалість обговорення виступу членами предметної комісії не має перевищувати 5 хв.

Програма іспиту зі спеціальності «Педіатрія»

1. Поняття про гостру та хронічну внутрішньоутробну гіпоксію плода і асфіксію новонародженого. Етіологія гострої та хронічної гіпоксії плода і новонародженого. Патологічні функціональні та морфологічні зміни, які виникають при асфіксії.

2. Класифікація, особливості клінічних проявів залежно від ступеню тяжкості перенесеної гіпоксії. Застосування результатів лабораторно-інструментальних методів дослідження в якості діагностичних критеріїв перенесеної асфіксії, метаболічні зміни та порушення кислотно-основної рівноваги. Поняття про клітинний апоптоз при асфіксії.

3. Особливості первинної реанімації новонароджених згідно до сучасних протоколів лікування (визначення показань до надання допомоги дитині в пологовій залі, особливості реанімаційних заходів у передчасно народжених дітей). Принципи лікування асфіксії новонароджених.

4. Синдром дихальних розладів, основні патологічні стани, які зумовлюють його виникнення, клінічна оцінка дихальної недостатності у новонароджених.

5. Респіраторний дистрес-синдром: фактори ризику та патофізіологічні основи, класифікація, принципи діагностики та лікування.

6. Особливості та види сурфактант-замісної терапії у новонароджених, респіраторна підтримка та киснева терапія.

7. Ускладнення респіраторного дистрес-синдрому, респіраторної та оксигенотерапії: види синдрому витоку повітря, ателектази легень, легенева гіпертензія, поняття про бронхо-легеневу дисплазію та її види, ретинопатія передчасно народжених дітей.

8. Особливості клініки вроджених та набутих пневмоній у новонароджених, основні принципи діагностики та лікування. Синдром аспірації меконію: діагностика, невідкладна допомога, можливі наслідки.

9. Вроджені вади та аномалії розвитку бронхо-легеневої системи, принципи їх діагностики та лікування. Профілактика та прогноз.

10. Хвороби дітей раннього віку. Жовтяниці у новонароджених: обмін білірубіну в організмі новонародженої дитини, патогенетичні механізми виникнення жовтяниць, класифікація, основні принципи диференційної діагностики.

11. Кон'югаційна жовтяниця новонароджених: принципи діагностики, лікування, особливості догляду за передчасно народженою дитиною з жовтяницею.

12. Гемолітична хвороба новонародженого: фактори ризику, патогенез різних видів конфлікту, класифікація, принципи діагностики та лікування

(фототерапія, замінне переливання крові, медикаментозне лікування, препарати, що впливають на обмін білірубіну).

13. Синдром холестазу новонароджених, жовтяниці з прямою гіпербілірубінемією, вроджені вади розвитку гепатобіліарної системи.

14. Жовтяниці при внутрішньоутробному інфікуванні (TORCH-інфекціях). Спадкові негемолітичні жовтяниці у новонароджених.

15. Організація грудного вигодовування у дитини з жовтяницею. Виписка зі стаціонару та спостереження за дитиною з жовтяницею на дільниці.

16. Оцінка фізичного і психомоторного розвитку дітей раннього віку. Сигмальні відхилення параметрів фізичного розвитку. Сучасні технології та методи оцінки розвитку психічних і моторних функцій, мовних навичок у дітей перших 3-х років життя. Методи вивчення захворюваності дітей. Вікові показники захворюваності дітей, її структура. Фактори, що сприяють захворюванню дітей. Групи ризику серед дитячого населення.

17. Дитяча смертність (рання неонатальна, неонатальна, постнеонатальна смертність). Перинатальна смертність. Мертвонароджуваність.

18. Вікові анатоμο-фізіологічні особливості шлунково-кишкового тракту дітей раннього віку. Синдром зригування і блювоти, диференційна діагностика. Неінвазивні сучасні технології оцінки функціональних розладів травлення у дітей. Аномалії розвитку шлунково-кишкового тракту: вади розвитку ротоглотки, стравоходу, шлунку, тонкого кишечника (пілоростеноз, синдром Ледда) і товстого кишечника (хвороба Гіршпрунга, доліхосигма).

19. Синдром порушеного кишкового всмоктування: лактазна недостатність, целіакія, муковісцидоз, ексудативна ентеропатія та ін. Стандарти діагностики. Місце дієтотерапії при цих захворюваннях. Сучасні ферментозаміщуючі технології. Алгоритми базисного і супровідного лікування.

20. Харчова алергія, алергодерматози, atopічний дерматит. Нові технології і стандарти діагностики atopічних і алергічних захворювань. Стандарти діагностики та лікування.

21. Порушення мінерального обміну у дітей раннього віку: рахіт, спазмофілія, гіпервітаміноз D, остеопатії. Сучасні комп'ютерні технології, що використовуються для діагностики порушень фосфорно-кальцієвого обміну у дітей. Новітні методи терапевтичного впливу. Стандарти терапії. Залізодефіцитні анемії у дітей раннього віку.

22. Сучасні інноваційні технології, що використовуються для диференційної діагностики анемій. Стандарти обстеження і лікування. Дефіцит заліза, цинку, інших мікроелементів, вітамінів. Клінічні прояви в залежності від ступеню вираженості дефіциту мікронутрієнтів. Лабораторні тести, що оцінюють забезпеченість мікроелементами і вітамінами, їх клінічне значення.

Основні напрямки дієтотерапії та медикаментозного лікування. Наслідки перенесених дефіцитних станів.

23. Особливості перебігу захворювань органів дихання в ранньому дитинстві: пневмонії, ензимопатії і спадково обумовлені захворювання легенів, респіраторні алергози (бронхіоліт, обструктивний бронхіт, поліноз, алергічний риніт та ін.). Бронхіальна астма. Стандарти діагностики та терапії.

24. Захворювання серцево-судинної системи у дітей раннього віку. Вроджені вади серця. Кардіопатії з порушеннями ритму (вроджена пароксизмальна тахікардія, міокардити різної етіології, токсична кардіопатія, фіброеластоз). Нові технології, що застосовуються для діагностики і контролю за ефективністю лікування. Серцева і судинна недостатність.

25. Анатомо-фізіологічна і функціональна характеристика органів дихання в різні вікові періоди. Показники функції зовнішнього дихання. Тканинне дихання. Дихальна недостатність, види діагностики. Показання до бронхологічних методів дослідження.

26. Поняття мукоциліарного кліренсу і імунологічного захисту дихального тракту. Роль органів дихання в підтримці гомеостазу. Ателектаз. Емфізема. Набряк легенів. Бронхіальна обструкція. Інфаркт легені.

27. Хронічний тонзиліт, аденоїдит. Гострі респіраторні захворювання, круп. Гострий отит. Синусити. Бронхіт, бронхіоліт. Пневмонії у дітей. Класифікація, особливості діагностики та клінічного перебігу залежно від етіології збудника, наявності ускладнень.

28. Хронічні бронхолегеневі захворювання. Вади розвитку бронхів і легенів. Ураження легень при імунодефіцитних станах. Алергічний альвеоліт і дифузні легеневі фібрози. Муковісцидоз: клінічні форми і їх діагностика, стандарти обстеження і терапії, прогноз. Базисна терапія в залежності від форми муковісцидозу, можливості використання нанотехнологічних методів лікування; моніторинг стану. Показання до оперативного лікування хронічних захворювань органів дихання.

29. Туберкульоз. Періоди туберкульозної інфекції, основні форми туберкульозу первинного періоду (первинний комплекс, бронхоаденіт), дисемінований туберкульоз легень, особливо туберкульозу в підлітковому віці. Сучасні методи діагностики туберкульозу, стандарти терапії, прогноз в залежності від форми захворювання, віку дітей (підлітків), коморбідних станів.

30. Бронхіальна астма у дітей. Фактори ризику розвитку бронхіальної астми у дітей. Класифікація бронхіальної астми. Клінічна картина. Особливості протокової терапії. Алергічний риніт. Полінози.

31. Сучасні стратегічні напрямки діагностики, терапії та профілактики алергічних захворювань. Специфічна імунотерапія при алергічних захворюваннях у дітей: стандарти терапії. Прогноз.

32. Алергодерматози у дітей, їх диференційна діагностика. Стандарти діагностики та лікування алергодерматозів. Рецидивуючий набряк Квінке - можливості імунологічного впливу.

33. Невідкладна терапія бронхіальної астми, анафілактичного шоку, алергічного набряку гортані. Профілактика алергічних реакцій і захворювань у дітей. Псевдоалергічні реакції.

34. Гематологічні методи дослідження. Клітинний склад кісткового мозку. Особливості показників периферичної крові у дітей різного віку. Система гемостазу (система згортання крові, протизсідні механізми). Патологія гемостазу.

35. Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура. Тромбопатія. Гемофілія. Геморагічний васкуліт. Анемії у дітей. Спадкові та набуті гемолітичні анемії. Залізодефіцитні анемії. Гемоглобінопатії. Гіпо- і апластичні анемії. Стандарти діагностики та терапії.

36. Гемобластози. Гострий лімфобластний та мієлобластний лейкоз. Хронічний мієлолейкоз. Лімфогранулематоз. Лімфосаркома. Гістіоцитоз з клітин Лангерганса. Гостра променева хвороба. Лейкемоїдні реакції. Диференційна діагностика. Стандарти діагностики в різні періоди захворювання. Прогноз.

37. Синдром дисемінованого внутрішньосудинного згортання крові (ДВС-синдром). Глобальні етіопатогенетичні механізми. Сучасні можливості лікування і профілактики.

38. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи в різні вікові періоди. Методи дослідження серцево-судинної системи у дітей. Вроджені вади серця. Класифікація, клініка, показання до хірургічного лікування. Ревматична лихоманка. Сучасні погляди на етіологію і патогенез ревматичних хвороб. Особливості перебігу, стандарти обстеження і терапії.

39. Набуті вади серця у дітей. Порушення ритму серця та провідності. Інфекційний (неревматичний) міокардит. Кардіоміопатії у дітей. Класифікація, клініка, діагностика, лікування. Синдром пролапсу мітрального клапана. Клініка, діагностика. Інфекційний ендокардит у дітей.

40. Ураження серця при окремих захворюваннях (бронхолегеневої системи, печінки, ЛОР-органів, спадкових хворобах і синдромах, системних захворюваннях сполучної тканини та ін.) Серцева недостатність у дітей. Артеріальна гіпертензія - первинна і вторинна. Дифузні хвороби сполучної тканини.

41. Анатомо-фізіологічні особливості органів травлення у дітей. Основні методи дослідження стравоходу, шлунку, кишечника і печінки у дітей. Інтрагастральна рН-метрія. Імпеданс-рН-моніторинг. Оцінка зовнішньої і внутрішньосекреторної функції підшлункової залози. Фекальні біомаркери.

Еластографія. Біохімічні маркери фіброзу. Вади розвитку стравоходу, шлунка і кишечника. Тактика обстеження.

42. Кислотозалежні захворювання у дітей. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба. Функціональна диспепсія. Хронічний гастрит. Хронічний дуоденіт. Виразкова хвороба. Панкреатит. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.

43. Функціональні розлади біліарного тракту у дітей. Хронічні гепатити у дітей. Тактика обстеження. Принципи терапії, план спостереження.

44. Запальні захворювання кишечника у дітей. Тактика обстеження. Принципи терапії, план спостереження. Виразковий коліт, хвороба Крона, синдром мальабсорбції.

45. Анатомо-фізіологічні особливості нирок у дітей. Методи дослідження функціонального стану нирок. Спадкові і вроджені захворювання нирок і сечовивідних шляхів. Спадковий нефрит. Синдром Альпорта. Амілоїдоз нирок. Вади розвитку нирок і сечовивідних шляхів. Спадкові тубулопатії.

46. Стандарти діагностики та лікування первинного і вторинного пієлонефриту, лікування. Гломерулонефрит, клініко-морфологічні варіанти. Новітні методи діагностики та терапевтичної дії. Прогноз.

47. Гостра ниркова недостатність. Показання до діалізу і трансплантації нирок. Цистит. Сечокам'яна хвороба. Гемолітико-уремічний синдром.

48. Основні клінічні прояви гіповітамінозу А, В1, В2, В6, В12, К, недостатність пантотенової і фолієвої кислот. Рахіт, вітамін D - резистентні форми рахіту. Гіпервітаміноз D. Порушення мінералізації скелета у дітей: фактори ризику, діагностика і профілактика.

49. Глікогенова хвороба. Хвороби накопичення. Мукополісахаридози. Типи фенілкетонурії, сучасні можливості дієтотерапії і фермент замісні технології.

50. Основні функції і зв'язок гормонів ендокринних залоз. Цукровий діабет, ознаки гіпо- та гіперглікемічної коми. Порушення статевого розвитку. Патологія гіпофіза. Гіпопаратиреоїдизм. Основні показання і принципи застосування кортикостероїдних препаратів у дітей.

51. Ожиріння у дітей, його причини та типи. Види і особливості клінічних проявів гіпер- і дисліпідемій в дитячому віці. Стандарти обстеження і терапії.

52. Первинні і вроджені імунодефіцитні стани у дітей. В-клітинні імунодефіцитні захворювання, їх клінічні прояви. Імунодефіцитні стани з переважним дефектом Т-клітинної ланки імунітету. Комбіновані імунодефіцитні стани. Дефекти фагоцитозу. Методи діагностики та принципи терапії. Прогноз. Комплексна оцінка імунологічного статусу дитини.

53. Вікові особливості імунітету. Фактори гуморального і клітинного імунітету. Інфекційний процес і розвиток несприйнятливості. Передумови до специфічної імунізації. Основні методи лабораторної діагностики інфекційних хвороб: бактеріологічні, серологічні, вірусологічні. Оцінка результатів індивідуальних досліджень калу, крові, мокротиння, спинномозкової рідини, кісткового мозку.

54. Грип та його ускладнення. Парагрипозна, РС-вірусна, аденовірусна інфекції. Мікоплазменна інфекція. Герпетична інфекція у дітей. Пневмоцистоз. Хламідіоз. Кір. Скарлатина. Коклюш. Дифтерія. Епідемічний паротит. Вітряна віспа. Краснуха. Інфекційний моноклеоз. Псевдотуберкульоз. Менінгококова інфекція.

55. Бактеріальні менінгіти. Туберкульозний менінгіт. Серозний менінгіт. Поліомієліт. Енцефаліти і енцефалічні реакції при інфекційних захворюваннях. Черевний тиф і паратифи. Сальмонельоз. Бактеріальна дизентерія. Ротавірусна діарея. Іерсиніози. Амебна дизентерія та інші паразитарні діареї.

56. Принципи регідратаційної терапії при інфекційних хворобах у дітей. Розрахунок потреби в рідині та електролітах при різних ступенях ексикозу. Лікування первинного інфекційного токсикозу (нейротоксикозу).

57. Імунотерапія інфекційних хвороб. Імунопрофілактика дитячих інфекцій: календар щеплень, основні вакцинні препарати, організація щеплень, основні вакцинальні ускладнення.

58. Організація служби реанімації та інтенсивної терапії. Принципи реанімації при термінальних станах і клінічній смерті дитини. Реанімація новонароджених в пологовому будинку. Загальні принципи і методи корекції дихальної недостатності. Інтенсивна терапія при гострому порушенні кровообігу у дітей, включаючи екстрені заходи при гострої серцевої і гострої судинної недостатності.

59. Інтенсивна терапія при коматозних станах: діабетична кома, гіпоглікемічна кома, азотемічна кома (уремія), надниркова кома.

60. Інфузійна терапія при порушеннях водно-електролітного балансу і кислотно-лужного стану. Інтенсивна терапія при гострій нирковій недостатності. Інтенсивна терапія при гострих екзогенних інтоксикаціях (отруєннях).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна література.

1. Неонатологія. Навчальний підручник у 3 томах. Знаменська Т.К., Антіпкін Ю.Г., Аряєв М.Л., Похилько В.І., Чернявська Ю.І. (всього 42 особи)– Львів: Видавець Марченко Т. В., 2020. Т. 1. – 408 с.; Т. 2. – 456 с.; Т. 3. – 380 с.
2. Основи педіатрії за Нельсоном: переклад 8-го англійського видання: у 2 томах / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман. – Київ, ВСВ «Медицина», 2019. – Т.1. – 377 с.- Т.2. – 425 с.
3. Анестезіологія та інтенсивна терапія.(четверте видання) /Ф.С. Глумчер, Л.П.Чепкій, Л.В.Новицька-Усенко та ін. /За ред. професора Ф.С. Глумчер. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 360 с.
4. Глумчер Ф., Марушко Ю., Шеф Г. Невідкладні стани в педіатричній практиці. – Медицина, 2020. – 440 с.
5. Ендокринологія /за ред.. Комісаренко Ю. І., Михальчишин Г.П. - 5-те вид, оновл. та доповн. – Вінниця : Нова Книга, 2024. – 536 с.
6. Інфекційні хвороби у дітей: підручник для студентів [Л.І.Чернишова, А.П.Волоха, А.В.Бондаренко та ін.; за ред. Л.І.Чернишової. — 3-є вид., перероблене та доповнене.-К. : ВСВ «Медицина», 2021. — 1072 с. + 6 с. кольор. вкл.
7. Клінічна імунологія та алергологія: підручник / В.В. Чопяк, А.М. Гаврилюк, С.О. Зубченко та ін. за ред.: Валентини Чопяк, Анни Гаврилюк. – К.: ВСВ «Медицина», 2024. – 496с.
8. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник. 2-е видання. / Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. - Київ:ВСВ«Медицина», 2023.– 328с
9. Педіатрія : у 3-х т. Т. 2 : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акред. (гастроентерологія, нефрологія, імунологія, генетика, дерматологія, інфекційні хвороби, гематологія, онкогематологія) / Артеменко Є. О., Бабаджанян О. М., Белоусова О. Ю. та ін. ; за ред. Катілова О. В., Варзара А. В., Валиуліса А., Дмитрієва Д. В. — Вінниця : Нова Книга, 2023. - 712 с. : іл
10. Педіатрія: підручник 3-є видання (перероблене і доповнене) / Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін. - Київ: ВСВ «Медицина», 2021. - 224 с.

Додаткова література

1. Клінічний огляд за Маклаудом: 15-е видання/Анна Р. Довер, Дж. Аластер Іннес, Карен Фейргерст; науковий редактор перекладу Микола Швед. - Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина» Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2024. – 479 с. ISBN: 978-617-505-962-3
2. Ендокринні захворювання у дітей в практиці сімейного лікаря. Навчальний посібник для лікарів загальної практики сімейної медицини/ Овчаренко Л.С., Редько І.І., Вертегел А.О., Чакмазова О.М., Самохін І.В., Андрієнко Т.Г., Кряжев О.В. – видавництво Новий світ-2000, 2022. – 124 с.
3. Клінічна педіатрія. Підручник/ за ред. Проф. В.М. Дудник – видавництво Нова книга, 2021. – 648 с.

4. Конспект з дитячої гематології та ендокринології /Онопрійчук Д.В.- видавництво Рута, 2021. – 148 с.

5. Методи нейровізуалізації в неонатології. Навчально-методичний посібник / Соловійова Г.О., Похилько В.І., Цвіренко С.М. – видавництво Полтава, 2023. – 128 с.

6. «Складний пацієнт в педіатрії. Клінічні спостереження: навч. посібник за ред. Г.С. Сенаторової. Розділ 7. Складний пацієнт в практиці дитячого ендокринолога. – Клінічний випадок хронічної первинної надниркової недостатності (хвороби Аддісона) у дитини. Сенаторова Г.С., Чернявська Ю.І., Похилько В.І., Цвіренко С.М. (всього 78 співавторів) – навчальний посібник. – Харків: ХНМУ. 2024. – 268 с.

7. Practical skills in pediatrics: common pediatric emergencies: e-handbook for the 6th year students of higher medical education institutions. Т.О. Kryuchko, Т. V. Kushnereva, О.У. Tkachenko, О.А. Poda, М.О. Melnyk. – Poltava, 2021.

8. Альтернативні підходи до етіологічної терапії бактеріальних респіраторних інфекцій/ Абатуров О.Є., Крючко Т.О. – Дніпро: ЛПРА, 2020. - 196 с.

9. Гастроентерологія дитячого віку: навчально-методичний посібник /О.Г Шадрин, Г.О. Ляшенко, Ю.Г. Резніченко. – Запоріжжя: Просвіта, 2020. – 202 с.

10. Дитяча пульмонологія: Навчальний посібник /Л.Л.Цимбаліста, З.В. Вовк, Н.Я. Митник та ін. – 2е видання. –К.: ВСВ «Медицина», 2021. - 624 с.

11. Диференційна діагностика найбільш поширених гастроентерологічних захворювань у дітей: навчальний посібник / Т.О. Крючко, І.М. Несіна, О.А. Пода, Л.М. Бубир, В.В. Щербак /за ред. Крючко Т.О.- Львів:Видавництво «Магнолія 2006», 2024.- 262 с.: іл.

12. Діагностика, лікування та профілактика грипу /І.В.Дзюблик, С.Г. Вороненко, П.П. Мироненко, Н.О. Виноград. - Медкнига, 2021. – 190 с.

13. Етіологічна терапія бактеріальних пневмоній у дітей: навчально-методичний посібник/ за ред. проф. О.Є. Абатурова/ О.Є. Абатуров, Т.О. Крючко, О.О. Афганова, А.О. Нікуліна, Н.М. Токарева. Дніпро: ЛПРА, 2020. - 116 с.

14. Клінічна пульмонологія дитячого віку /О.В.Катілов, Д.В. Дмитрієв, К.Ю Дмитрієва. - Вінниця: Нова книга, 2020. - 320 с.

15. Крючко Т.О., Абатуров А.Е. Альтернативні підходи до етіологічної терапії бактеріальних респіраторних інфекцій.- Дніпро: ЛПРА, 2020. – 196 с.

16. Лікування та профілактика Covid-19. Охорона психічного здоров'я в умовах пандемії: навчальний посібник// проф. О.Є. Абатурова, проф. С. О. Крамарьова, проф. Л.М. Юр'єва – Львів: Видавець Марченко Т.В., 2020.– 252 с.

17. Навчально-методичний посібник «Гіперальдостеронізм у дітей» / Абатуров О.Є, Крючко Т.О., Нікуліна А.О., Бабич В.Л. за ред. О.Є.Абатурова. — Львів: видавництво «Магнолія 2006», 2022.- 120 с.

18. Найпоширені захворювання в дитячому віці /О.Р.Боярчук, В.О. Синицька, І. М. Горішний, Н.Ю. Щербатюк та ін. – Укрмедкнига, 2020. – 158 с.

19. Невідкладні стани в педіатричній практиці : навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-інтернів / Ю.В. Марушко та ін. - Київ : Медицина, 2020. - 400 с.

20. Ожиріння та розлади харчової поведінки: діагностика, профілактика і терапія. Навчально-методичний посібник. /О.Є. Абатуров, Л.М.Юр'єва, В.І.Величко, Т.О.Крючко та ін.: за ред. О.Є Абатурова і Л.М.Юр'євої. – Львів: Марченко Т.В., 2021.-268 с.

21. Сучасні підходи до вакцинопрофілактики інфекційних захворювань дітей та дорослих. Друге доповнене видання навчально-методичного посібника для студентів 4, 6 курсів медичних факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів. Крючко Т.О., Коваль Т.І., Марченко О.Г., Ткаченко О.Я. – Львів: «Магнолія 2006», 2023. – 160 с.

22. Фізикальні та інструментальні методи дослідження в дитячій кардіології. Навчально-методичний посібник. Крючко Т.О., Танянська С.М., Коленко І.О., Кузьменко Н.В., Педченко Т.О. - Київ: ВСВ «Медицина», 2022. - 156 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://pediatric-one.pdmu.edu.ua/>
2. <https://vstup.pdmu.edu.ua/specialty/postgraduate/pediatric-specialty-postgraduate-54uv>
3. <https://moz.gov.ua/uk>
4. https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/pediatric/
5. <https://guidelines.moz.gov.ua/documents>
6. https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/neonatology/
7. https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
8. <http://www.nlm.nih.gov>
9. <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
10. <https://ukrpatent.org/uk>
11. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/sites/gquery>
12. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/>
13. https://www.nlm.nih.gov/medline/medline_how_to_include.html